

YESU
KATIKA
QUR'AN

AHMAD THOMSON

NA

MUHAMMAD 'ATA UR-RAHIM

Hakika mfano wa Issa (Yesu) kwa Mwenyezi Mungu ni kama mfano wa Adam; alimuumba kwa udongo kisha akamwambia: Kuwa! Basi akawa. Hii ni kweli itokayo kwa Mola wako Mlezi. Basi usiwe miongoni mwa wanao fanya shaka.

Qur'an 3:59-60

Yesu
Katika
Qur'an

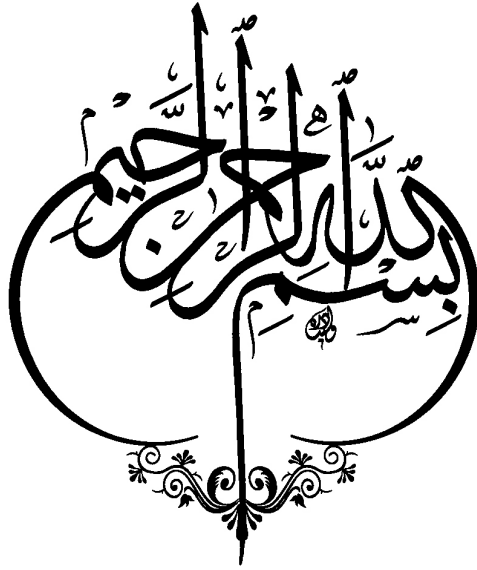
Ahmad Thomson
Na
Muhammad 'Ata ur-Rahim

Haki zote Zimehifadhiwa

Kimefasiriwa na Kuchapishwa na

Islamic Information Center
Sultan Qaboos Grand Mosque
Sultanate of Oman
Website: iicomman.om

*Kwa jina la Mwenyezi Mungu Mwingi wa
Rehema Mwenye Kurehemu.*

Yesu katika Qur'an

Qur'an ni kitabu cha mwisho katika vitabu vitukufu vilivyoteremshwa na Mwenyezi Mungu Muumba kwa Mtume wa mwisho - Muhammad (Salaa na amani za Allah¹ zimfikiye). Qur'an ni kitabu chenye shina na msingi wa maarifa kuhusu Yesu² (Salama na baraka za Allah zimfikie), ambacho sio chenye kujulikana na wanafunzi wengi wa dini ya Kikristo. Sio tu kuwa Qur'an inatuongoza katika kufahamu vyema Yesu alikuwa ni nani, bali pia katika kufahamu huko inatuongezea heshima yetu kwake na mapenzi. Ufunuo huu wa mwisho (Qur'an) uliyokuja karibuni miaka mia sita baada ya kuzaliwa Yesu, unatuambia kilicho cha muhimu kwetu sisi kukijua juu ya maisha na mafundisho yake, na kuonesha jukumu lake kama ni Mtume, kama ulivyokuwa mtazamo wa jukumu la mitume kwa Wayunitari (Unitarians). Qur'an ndio pekee yenye kutupa mtazamo huo - ambao leo hii hakuna chanzo cha msingi chengine chochote kiwezacho kutoa.

Qur'an haielezei maisha ya Yesu yanayohusu matukio fulani kwa urefu wowote ule. Miujiza na nguvu alizopewa yanatajwa kwa kudokeza, yakiwemo ndani yake baadhi ambayo hata Biblia hayajaelezea. Vilevile, Kitabu alichopewa Yesu na Mwenyezi Mungu, Injili³, kinatajwa mara kadha, bila ya kuashiria hasa yaliyomo ndani yake. Lakini, Qur'an ina msimamo thabiti kuhusu kusudio lake (Yesu), vipi alikuja duniani, alikuwa ni nani, na vilevile la umuhimu, sifa za uzushi alizopewa, na vipi ujumbe wake ulimalizikia.

Kabla ya kutazama aya zenye kuzungumzia maisha yake Yesu, itasaidia kuziangalia kwanza aya zenye kufafanua nini ilikuwa kazi yake duniani, na vipi anafungamana na muundo wa yale yaliyokuwa kabla yake na yale yatayokuja baada yake.

1- Allah ni jina la Mwenyezi Mungu, Mola wetu Mlezi, aliye Pekee, hana mshirika wala kifani.

2- Yesu kwa lugha ya Qur'an (Kiarabu) anaitwa Issa.

3- Injili ni ufunuo asili alioteremshiwa Yesu, (Salama na baraka za Allah zimfikie), tafauti na Agano Jipya la Biblia.

Inatamkwa mara kwa mara (katika aya za Qur'an) kuwa Yesu alikuwa ni mmoja katika mtungo mrefu wa Mitume ambao walitumwa kwa watu wa dunia hii; kwamba alikuwa ni Mtume ambae uongozi na mafundisho yake yalikuwa ni ya kuimarisha na kuendeleza uongozi ulioletwa na Mitume waliokuja kabla yake - na ni matayarisho katika uongozi utakaoletwa na Mtume baada yake (Salaa na amani za Allah zimfikie).

Qur'an inaweka uwazi kabisa kuwa Yesu alikuwa ni mwana wa Mariam, binti wa Imran anayetoka katika kizazi cha Mtume Suleiman mwana wa Mtume Daud kutoka kwenye kizazi cha Judah, ambae ni mmoja kati ya watoto kumi na mbili wa Mtume Yaaqub - ajulikanae kwa jina la Israel - kutoka kwenye kizazi cha Is'haq, mwana wa Mtume Ibrahim (Salama na baraka za Allah ziwafikie).

Kadhalika Qur'an inaweka uwazi kabisa kuwa hakuna shaka kamwe katika ukweli wa kuwa Yesu alikuwa ni Masihi aliyehidiwa - aliyetokana na kizazi cha Daud, kutoka katika ukoo wa Yaqub, kutoka katika ukoo wa Mtume Ibrahim kupitia kizazi cha mwanawe Is'haq - ambaye kuja kwake kulitabiriwa katika Taurati⁴ asili ya Musa, (Salama na baraka za Allah ziwafikie):

Na hakika tulimpa Musa Kitabu na tukafuatisha baada yake Mitume wengine. Na tukampa Issa (Yesu), mwana wa Mariamu, hoja zilizo waziwazi, na tukamtia nguvu kwa Roho Takatifu (Qur'an 2: 87)

Kifungu cha aya kifuatacho kinatukumbusha mtungo wa Mitume ambao Yesu naye ni miongoni mwao. Baada ya kurejelea kwa Ibrahim, kinaendelea:

Na tukamtunukia (Ibrahim) Is'haq na Yaakub. Kila mmoja wao tulimwongoa. Na Nuhu tulimwongoa kabla. Na katika kizazi chake tulimwongoa Daud na Suleiman na Ayyub na Yusuf na Musa na Harun. Na hivi ndivyo tunavyo walipa wafanyao wema. Na Zakaria na Yahya na Issa (Yesu) na Ilyas. Wote walikuwa miongoni mwa watu wema. Na Ismail, na Al Yasaa, na Yunus, na Lut'. Na

4- Taurati ni ufunuo asili alioteremshiwa Musa, (Salama na baraka za Allah zimfikie), tafauti na Agano la Kale la Biblia.

wote tuliwafadhilisha juu ya walimwengu wote. Na kutokana na baba zao, na vizazi vyao na ndugu zao. Na tukawateuwa na tukawaongoa kwenye Njia iliyo nyooka. (Qur'an 6: 84-87)

Na orodha hii ya Mitume bado sio iliyokamilika, kama vile kifungu hichi kifuatacho aambiwacho Mtume Muhammad kimeweka kwa uwazi:

Hakika Sisi tumekuletea wahyi wewe kama tulivyo wapelekea wahyi Nuhu na Manabii walio kuwa baada yake. Na tulimpelekea wahyi Ibrahim na Ismail na Is'haq na Yaakub na wajukuu zake, na Issa (Yesu) na Ayub na Yunus na Harun na Suleiman; na Daud tukampa Zaburi. Na Mitume tulio kwisha kukuhadithia kabla yake, na Mitume wengine hatukukuhadithia. Na Mwenyezi Mungu alinena na Musa kwa maneno. Mitume hao ni wabashiri na waonyaji, ili watu wasiwe na hoja juu ya Mwenyezi Mungu baada ya kuletewa Mitume. Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye nguvu, Mwenye hikima. (Qur'an 4: 163-165)

Kwa hakika Mtume Muhammad alisema kuwa Yesu alikuwa mmoja kati ya Mitume mia na ishirini na nne elfu (Salama na baraka za Allah ziwafikie wote), ambao baina yao hakuna sababu ya kuwepo upinzani au ushindani. Hivyo ndivyo Mwenyezi Mungu anawaamrisha Waislamu kama ifuatavyo:

Sema: Tumemuamini Mwenyezi Mungu, na tuliyo teremshiwa sisi, na aliyo teremshiwa Ibrahim, na Ismail, na Is'haq na Yaakub na wajukuu zao, na aliyo pewa Musa na Issa (Yesu) na Manabii wengine kutoka kwa Mola wao Mlezi. Hatubagui baina yao hata mmoja, na sisi ni wenye kusilimu Kwake. Na anaye tafuta dini isiyo kuwa Uislamu haitakubaliwa kwake. Naye Akhera atakuwa katika wenye kukhasiri. (Qur'an 3: 84-85)

Zaidi ya hayo, ni wazi kabisa katika Qur'an kwamba Mitume wote walikuwa wakifahamu vyema kuwa walitumwa na Mwenyezi Mungu kwa kusudio moja na kwa kuja nayo risala yenye mfumo mmoja.

Na tulipo chukua ahadi kwa Manabii na kwako wewe, na Nuhu na Ibrahim na Issa (Yesu) mwana wa Mariamu, na tulichukua kwao ahadi ngumu, Ili (Mwenyezi Mungu) awaulize wakweli

juu ya ukweli wao. Na amewaandalia makafiri adhabu chungu. (Qur'an 33: 7-8)

Na:

Enyi Mitume! Kuleni vyakula vizuri na tendeni mema. Hakika Mimi ni Mjuzi wa mnayo yatenda. Na kwa yakini huu Umma wenu ni Umma mmoja, na Mimi ni Mola wenu Mlezi, basi nicheni Mimi. (Qur'an 23: 51-52)

Na:

Amekuamrisheni Dini ile ile aliyo muusia Nuhu na tuliyo kufunulia wewe, na tuliyo wausia Ibrahim na Musa na Issa (Yesu), kwamba shikeni Dini wala msifarikiane kwayo. Ni magumu kwa washirikina hayo unayo waitia. Mwenyezi Mungu humteua kwake amtakaye, na humwongoa kwake aelekeaye. (Qur'an 42: 13)

Moja katika ahadi ambazo Mitume wote waliziweka kwa Mwenyezi Mungu ni kuwaambia wafuasi wao juu ya kuja kwa Muhammad (Salaa na amani za Allah zimfikiye), na kumfuata iwapo atatokea wakati wa uhai wao:

Na pale Mwenyezi Mungu alipo chukua ahadi kwa Manabii: Nikisha kupeni Kitabu na hikima, kisha akakujieni Mtume mwenye kusadikisha mliyo nayo, ni juu yenu mumuamini na mumsaidie. Akasema: Je, mmekiri na mmekubali kushika agizo langu juu ya haya? Wakasema: Tumekubali. Akasema: Basi shuhudieni, na Mimi ni pamoja nanyi katika kushuhudia. Watakao geuka baada ya haya basi hao ndio wapotovu. (Qur'an 3: 81-82)

Ni kama hivyo, ufafanuzi wa maelezo ya Yesu unavyokunjuliwa katika Qur'an, sio kama ya mtu wa ajabu aliyezuka katika dunia kwa tukio la pekee na katika ulimwengu uliomo katika vurugu vurugu, bali ni ya Mtume ambae, kama Mitume wote wengine, alitumwa kwa wakati wake na katika zama zake; ni sehemu ndogo ya matukio ya ulimwengu ambayo yaliyopangwa:

Na tukawafuatishia hao Issa (Yesu) bin Maryam kuyahakikisha yaliyo kuwa kabla yake katika Taurati, na tukampa Injili iliyomo ndani yake uwongofu, na nuru na inayo sadikisha yaliyo kuwa kabla

yake katika Taurati, na uwongofu na mawaidha kwa wachamungu. Na wahukumu Watu wa Injili kwa yale aliyo teremsha Mwenyezi Mungu ndani yake. Na wasio hukumu kwa yale aliyo yateremsha Mwenyezi Mungu basi hao ndio wapotofu. (Qur'an 5: 46-47)

Na zaidi ya hayo, kwa wakati ambao, kama vile Yesu alivyokuwa akifahamu vyema, ulikuwa wa kiwango maalumu - muda (wa ujumbe wake) ambao umewekewa mipaka na wakati kabla ya zama zake, na wakati baada yake:

Na Musa alipo waambia watu wake: Enyi watu wangu! Kwa nini mnaniudhi, nanyi mnajua kuwa hakika mimi ni Mtume wa Mwenyezi Mungu niliye tumwa kwenu? Walipo potoka, Mwenyezi Mungu aliziachia nyoyo zao zipotoke. Na Mwenyezi Mungu hawaongoi watu wapotovu.

Na Issa (Yesu) bin Mariam alipo sema: Enyi Wana wa Israili! Hakika mimi ni Mtume wa Mwenyezi Mungu kwenu, ninaye thibitisha yaliyo kuwa kabla yangu katika Taurati, na mwenye kubashiria kuja Mtume atakaye kuja baada yangu; jina lake ni Ahmad!⁵ Lakini alipo waletea hoja zilizo wazi, walisema: Huu ni uchawi ulio dhaahiri! Na ni nani mwenye kudhulumu zaidi kuliko yule anaye mzulia Mwenyezi Mungu uwongo, naye anaitwa kwenye Uislamu? Na Mwenyezi Mungu hawaongoi watu madhaalimu.

Wanataka kuizima nuru ya Mwenyezi Mungu kwa vinywa vyao. Na Mwenyezi Mungu atakamilisha nuru yake ijapo kuwa makafiri watachukia. Yeye ndiye aliye mtuma Mtume wake kwa uwongofu na Dini ya haki ili ipate kuzishinda dini zote, ijapo kuwa washirikina watachukia.

Enyi mlio amini! Nikuonyesheni biashara itakayo kuokoeni na adhabu iliyo chungu? Muaminini Mwenyezi Mungu na Mtume wake, na piganeni Jihadi katika Njia ya Mwenyezi Mungu kwa mali yenu na nafsi zenu. Haya ni bora kwenu, ikiwa nyinyi mnajua.

5- 'Ahmad' ni moja katika majina ya Mtume Muhammad (Salaa na amani za Allah zimfikiye), yenye maana ya "Mstahiki wa sifa nyingi", "Mwenye kutatanua baina ya Ukweli na Uwongo", na "Mfariji". Neno la Kiyunani lifananalo ni 'Parakletos' au 'Parakleitos', lenye maana ya "Mfariji" au "Mwenye kusifika".

Atakusameheni dhambi zenu, na atakutieni katika Mabustani yapitiwayo na mito kati yake, na maskani nzuri nzuri katika Bustani za milele. Huko ndio kufuzu kukubwa. Na kinginecho mkipendacho, nacho ni nusura itokayo kwa Mwenyezi Mungu, na ushindi ulio karibu! Na wabashirieni Waumini!

Enyi mlio amini! Kuweni wasaidizi wa Mwenyezi Mungu, kama alivyo sema Issa (Yesu) bin Mariamu kuwaambia wanafunzi wake: Nani wasaidizi wangu kwa Mwenyezi Mungu? Wakasema wanafunzi: Sisi ni wasaidizi wa Mwenyezi Mungu! Basi taifa moja la Wana wa Israili liliamini, na taifa jingine lilikufuru. Basi tukawaunga mkono walio amini dhidi ya maadui zao, wakawa wenye kushinda. (Qur'an 61: 5-14)

Maelezo juu ya mimba ya Yesu na kuzaliwa kwake yamesajiliwa katika Qur'an kwa undani mkubwa. Itatupa mwangaza mzuri kuanza kwa maelezo ya kuzaliwa na kulelewa mama yake, kwani hivyo ndivyo itatusaidia kuona vipi Maryam alichaguliwa na kutayarishwa na Mwenyezi Mungu kuwa awe mama wa Yesu:

Hakika Mwenyezi Mungu alimteuwa Adam na Nuhu na ukoo wa Ibrahim na ukoo wa Imran juu ya walimwengu wote. Ni wazao wao kwa wao; na Mwenyezi Mungu ni Mwenye kusikia na Mwenye kujua.

Alipo sema mke wa Imran: Mola wangu Mlezi! Nimekuwekea nadhiri kilichomo tumboni mwangu kuwa wakfu; basi nikubalie. Hakika Wewe ndiye Mwenye kusikia na Mwenye kujua. Basi alipo mzaa alisema: Mola wangu Mlezi! Nimemzaa mwanamke - na Mwenyezi Mungu anajua sana aliye mzaa - Na mwanamume si sawa na mwanamke. Na mimi nimemwita Maryamu. Nami namkinga kwako, yeye na uzao wake, uwalinde na Shet'ani aliye laaniwa.

Tena Mola wake Mlezi akampokea kwa mapokeo mema na akamkuza makuzo mema, na akamfanya Zakariya awe mlezi wake. Kila mara Zakariya alipo ingia chumbani kwake alimkuta

na vyakula. Basi alimwambia: Ewe Maryamu! Unavipata wapi hivi? Naye akasema: Hivi vinatoka kwa Mwenyezi Mungu; na Mwenyezi Mungu humruzuku amtakaye bila ya hisabu.

Pale pale Zakariya akamwomba Mola wake Mlezi, akasema: Mola wangu Mlezi! Nipe kutoka kwako uzao mwema. Wewe ndiye unaye sikia maombi. Alipo kuwa kasimama chumbani akisali, Malaika kamnadia: Hakika Mwenyezi Mungu anakubashiria Yahya (Yohana), ataye kuwa mwenye kusadikisha neno litokalo kwa Mwenyezi Mungu, na ni bwana na mt'awa na Nabii kwa watu wema. Akasema Zakariya: Mola wangu Mlezi! Vipi nitapata mwana na hali ukongwe umenifikia, na mke wangu ni tasa? Akasema: Ndivyo vivyo hivyo, Mwenyezi Mungu hufanya apendavyo. Akasema: Mola wangu Mlezi! Niwekee alama. Akasema: Alama yako ni kuwa hutasema na watu kwa siku tatu, isipo kuwa kwa kuashiria tu. Na mdhukuru Mola Mlezi wako kwa wingi na mtakase jioni na asubuhi.

Na angalia pale Malaika walipo sema: Ewe Maryamu! Kwa hakika Mwenyezi Mungu amekuteuwa, na akakutakasa, na akakutukiza kuliko wanawake wote. Ewe Maryamu! Mnyenyekee Mola Mlezi wako na usujudu na uiname pamoja na wainamao.

Hizi ni khabari za ghaibu tunazo kufunulia; nawe (Muhamad) hukuwa nao walipo kuwa wakitupa kalamu zao nani wao atamlea Maryamu, na hukuwa nao walipo kuwa wakishindana. (Qur'an 3: 33-44)

Yohana alikuwa ni Mtume aliyemtangulia Yesu. Inasemekana kwamba mama yake, Elisabeth na mama wa Mariyam, Hanna, walikuwa ama ndugu au binti'am (cousins); hii inamaanisha kuwa Yesu na Yohana walikuwa ndugu bin'am (cousins). Pia kuzaliwa kwa Yohana kwa kimiujiza kunatajwa katika aya zifuatazo:

Na Zakariya alipo mwita Mola wake Mlezi: Mola wangu Mlezi! Usiniache peke yangu, na Wewe ndiye Mbora wa wanaorithi. Basi tukamwitikia, na tukampa Yahya (Yohana) na tukamponyeshea

mkewe. Hakika wao walikuwa wepesi wa kutenda mema, na wakituomba kwa shauku na khofu. Nao walikuwa wakitunyenyekea.

Na mwanamke aliye linda uke wake, na tukampulizia katika roho yetu, na tukamfanya yeye na mwanawe kuwa ni Ishara kwa walimwengu. (Qur'an 21: 89-91)

Na:

Huu ni Ukumbusho wa rehema ya Mola wako Mlezi kwa mja wake, Zakariya. Alipo mwita Mola wake Mlezi kwa siri. Akasema: Mola wangu Mlezi! Mafupa yangu yamedhoofika, na kichwa kinameremeta kwa mvi; wala, Mola wangu Mlezi, sikuwa mwenye bahati mbaya kwa kukuomba Wewe. Na hakika mimi nawakhofia jamaa zangu baada yangu. Na mke wangu ni tasa. Basi nipe mrithi kutoka kwako. Atakaye nirithi mimi na awarithi ukoo wa Yaaqub. Ewe Mola wangu Mlezi! Na umjaalie awe mwenye kuridhisha.

(Akaambiwa): Ewe Zakariya! Hakika Sisi tunakubashiria mwana; jina lake ni Yahya (Yohana). Hatujapata kumpa jina hilo yeyote kabla yake. Akasema: Ewe Mola wangu Mlezi! Vipi nitakuwa na mwana na hali mke wangu ni tasa, na mimi nimesha fikia ukongwe katika uzee? Akasema: Ndio hivyo hivyo amesema Mola wako Mlezi: Haya ni mepesi kwangu. Na hakika Mimi nilikwisha kuumba wewe zamani na hali hukuwa kitu. Akasema: Mola wangu Mlezi nijaalie Ishara. Akasema Ishara yako ni kuwa hutasema na watu kwa masiku matatu, na hali ni mzima. Basi akawatokea watu wake kutoka mihirabuni. Akawaashiria: Msabihini Mwenyezi Mungu asubuhi na jioni.

Ewe Yahya (Yohana)! Kishike Kitabu kwa nguvu! Nasi tulimpa hikima angali mtoto. Na tukampa huruma itokayo kwetu, na utakaso, na akawa mcha mungu. Na akawa mwema kwa wazazi wake, wala hakuwa jabari muasi Na amani iwe juu yake siku ya kuzaliwa, na siku ya kufa, na siku ya kufufuliwa. (Qur'an 19: 2-15)

Kisa cha mimba ya kimuujiza na kuzaliwa kwa Yesu kinanukuliwa katika pahala pawili mbalimbali katika Qur'an:

Na pale Malaika walipo sema: Ewe Maryamu! Hakika Mwenyezi Mungu anakubashiria (mwana) kwa neno litokalo kwake. Jina lake ni Masihi Issa (Yesu) mwana wa Maryamu, mwenye hishima katika dunia na Akhera, na miongoni mwa walio karibishwa (kwa Mwenyezi Mungu). Naye atazungumza na watu katika utoto wake na katika utuuzima wake, na atakuwa katika watu wema.

Maryamu akasema: Mola wangu Mlezi! Vipi nitampata mwana na hali hajanigusa mwanaadamu? Mwenyezi Mungu akasema: Ndivyo vivyo hivyo, Mwenyezi Mungu huumba apendacho. Anapo hukumu jambo, huliambia: Kuwa! Likawa. Na atamfunza kuandika na Hikima na Taurati na Injili. Na ni Mtume kwa Wana wa Israeli kuwaambia: Mimi nimekujieni na Ishara kutoka kwa Mola Mlezi wenu, ya kwamba nakuundieni kwa udongo kama sura ya ndege. Kisha nampuliza anakuwa ndege kwa idhini ya Mwenyezi Mungu. Na ninawaponesha vipofu wa tangu kuzaliwa na wakoma, na ninawafufua maiti kwa idhini ya Mwenyezi Mungu, na ninakwambieni mnacho kila na mnacho weka akiba katika nyumba zenu. Hakika katika haya ipo Ishara kwenu ikiwi nyinyi ni wenye kuamini. Na ninasadikisha yaliyo kuwa kabla yangu katika Taurati, na ili nikuhalalishieni baadhi ya yale mlio harimishiwa, na nimekujieni na Ishara kutokana na Mola Mlezi wenu. Kwa hivyo mcheni Mwenyezi Mungu na nit'iini mimi. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mola wangu Mlezi na ni Mola wenu Mlezi. Basi muabudni Yeye. Hii ndiyo Njia Iliyo Nyooka.

Issa (Yesu) alipo hisi kuwa kati yao pana ukafiri alisema: Nani wasaidizi wangu kwa Mwenyezi Mungu? Wanafunzi wake wakasema: Sisi ni wasaidizi wa Mwenyezi Mungu. Tumemuamini Mwenyezi Mungu, na shuhudia kwamba sisi hakika ni Waislamu. Mola wetu Mlezi! Tumeyaamini uliyo yateremsha, na tumemfuata huyu Mtume, basi tuandike pamoja na wanao shuhudia. (Qur'an 3: 45-53)

Kisa hicho kinasimuliwa pia katika Sura Maryam:

Na mtaje Maryamu katika Kitabu, pale alipo jitenga na jamaa zake mahali upande wa mashariki. Na akaweka pazia kujikinga nao. Tukampelekea Roho⁶ wetu, akajifananisha kwake sawa na mtu. (Maryamu) akasema: Hakika mimi najikinga kwa Mwingi wa Rehema aniepushe nawe, ukiwa ni mchamungu. (Malaika) akasema: Hakika mimi ni mwenye kutumwa na Mola wako Mlezi ili nikubashirie tunu ya mwana aliye takasika. Akasema: Nitampataje mwana hali mwanaadamu yeyote hajanigusa, wala mimi si kahaba? (Malaika) akasema: Ndio hivyo hivyo! Mola wako Mlezi amesema: Haya ni mepesi kwangu! Na ili tumfanye kuwa ni Ishara kwa watu, na Rehema itokayo kwetu, na hilo ni jambo lililo kwisha hukumiwa.

Basi akachukua mimba yake, na akaondoka nayo mpaka mahali pa mbali. Kisha uchungu ukampeleka kwenye shina la mtende; akasema: Laiti ningeli kufa kabla ya haya, na nikawa niliye sahaulika kabisa! Pakatangazwa kutoka chini yake: Usihuzunike! Hakika Mola wako Mlezi amejalia chini yako kijito kidogo cha maji! Na litikise kwako hilo shina la mtende, utakuangushia tende nzuri zilizo mbivu. Basi kula, na kunywa, na litue jicho lako⁷. Na pindi ukimwona mtu yeyote basi sema: Hakika mimi nimeweka nadhiri kwa Mwenyezi Mungu ya kufunga; kwa hivyo leo sitasema na mtu.

Akenda naye (mwanawe) kwa jamaa zake amembeba. Wakasema: Ewe Maryamu! Hakika umeleta kitu cha ajabu! Ewe dada yake Harun! Baba yako hakuwa mtu muovu, wala mama yako hakuwa kahaba. Akawaashiria (mtoto). Wakasema: Vipi tumsemeze aliye bado mdogo yumo katika mlezi. (Mtoto) akasema: Hakika mimi ni mtumwa wa Mwenyezi Mungu. Amenipa Kitabu, na amenifanya Nabii. Na amenijaalia ni mwenye kubarikiwa popote pale niwapo. Na ameniusia Sala na Zaka maadamu ni hai. Na nimtendee wema

6- Huyu ni Malaika Jibrili

7- 'Tua Jicho' ni usemi wa lugha ya Kiarabu wenye maana ya 'tua moyo wako'.

mama yangu. Wala hakunifanya niwe jeuri, mwovu. Na amani iko juu yangu siku niliyo zaliwa, na siku nitakayo kufa, na siku nitakayo fufuliwa kuwa hai.

Huyo ndiye Issa (Yesu) mwana wa Maryamu. Ndiyo kauli ya haki ambayo wanaifanyia shaka. Haiwi kwa Mwenyezi Mungu kuwa na mwana, Subhanahu, Yeye ametakasika! Anapo lihukumia jambo basi huliambia tu: Kuwa! Likawa. Na hakika Mwenyezi Mungu ni Mola wangu Mlezi, na Mola wenu Mlezi. Basi muabuduni Yeye. Hii ndiyo Njia Iliyo Nyooka. (Qur'an 19: 16-36)

Pahala alipozaliwa Yesu vilevile panatajwa katika aya nyengine ya Qur'an:

Na tukamfanya mwana wa Mariamu na mama yake kuwa ni Ishara, na tukawapa makimbilio kwenda mahali palipo inuka penye utulivu na chemchem za maji. (Qur'an 23:50)

Pia inasemekana kwamba kifungu hichi cha aya kinakusudia pale pahala walipokimbilia Maryam na Yesu baada ya kuzaliwa kwake, na baada ya kulazimika kuihama Jerusalem na kukimbilia Misri, ambapo waliishi mnamo miaka ya Yesu ya utotoni. Mwenyezi Mungu ndiye mwenye kujuwa zaidi.

Utoto wake Yesu, kurudi kwake Jerusalem kutoka Misri na mama yake, na ujana wake wa mwanzoni, hayatajwi katika Qur'an. Lakini zimo sehemu mbalimbali zinazoashiria nini kilichotokea punde alipoanza kuwahubiria wana wa Israel juu ya ibada ya Mwenyezi Mungu Mmoja, pekee, na kufuata mafundisho ya Musa yaliyomo katika Taurati. Kwa mfano, kifungu kifuatacho kinahusika na majibu ya watu waliofwatia kuwa wanafunzi wa Yesu:

Enyi mlio amini! Kuweni wasaidizi wa Mwenyezi Mungu, kama alivyo sema Issa (Yesu) bin Mariamu kuwaambia wanafunzi wake: Nani wasaidizi wangu kwa Mwenyezi Mungu? Wakasema wanafunzi: Sisi ni wasaidizi wa Mwenyezi Mungu! Basi taifa moja la Wana wa Israili liliamini, na taifa jingine lilikufuru. Basi tukawaunga mkono walio amini dhidi ya maadui zao, wakawa wenye kushinda. (Qur'an (61:14)

Ushindani baina ya wale waliomkubali Yesu na wale waliomkataa

umeng'ang'ania kwenye miujiza yake yakiajabu, ambayo daima alikuwa akihusisha na Mwenyezi Mungu, sio yeye mwenyewe. Si la kushangaza kuwa katika miujiza hiyo baadhi ya waliomkubali Yesu walifanya hivyo kwa shauku ya kupita kiasi, na katika kufanya hivyo wakamfikiria, kwa upotovu, kuwa ni mwana wa Mungu, na kwa hivyo kumtukuza na kumfanya wa kuabudiwa. Mwenyezi Mungu anairejelea imani hii potofu katika kifungu hichi kutoka kwenyi Sura al-Ma'ida, ambacho kinazungumzia suala la Mwenyezi Mungu kwa Mitume Wake siku ya Kiama:

Ile siku ambayo Mwenyezi Mungu atapo wakusanya Mitume awaambie: Mlijibiwa nini? Watasema: Hatuna ujuzi; hakika Wewe ndiye Mjuzi Mkubwa wa yote yaliyo fchikana.

Na pale Mwenyezi Mungu atapo sema: Ewe Issa (Yesu) bin Maryamu! Kumbuka neema yangu juu yako, na juu ya mama yako, nilipo kutia nguvu kwa Roho Takatifu⁸, ukazungumza na watu katika utoto na utuuzimani. Na nilivyo kufunza kuandika na hikima na Taurati na Injili. Na ulipo tengeneza udongo sura ya ndege, kwa idhini yangu, kisha ukapuliza ikawa ndege kwa idhini yangu; na ulipo waponsha vipofu na wakoma kwa idhini yangu; na ulipo wafufua wafu kwa idhini yangu; na nilipo kukinga na Wana wa Israili ulipo wajia na hoja zilizo wazi, na wakasema walio kufuru miongoni mwao: Haya si lolote ila ni uchawi mtupu!

Na nilipo wafunulia Wanafunzi (wa Yesu) kwamba waniamini Mimi na Mtume wangu, wakasema: Tumeamini na shuhudia kuwa sisi ni Waislamu. Wanafunzi walipo sema: Ewe Issa (Yesu) bin Maryamu! Je, Mola wako Mlezi anaweza kututeremshia chakula kutoka mbinguni? Akasema: Mcheni Mwenyezi Mungu ikiwa nyinyi ni Waumini. Wakasema: Tunataka kukila chakula hicho, na nyoyo zetu zitue, na tujue kwamba umetuambia kweli, na tuwe miongoni mwa wanao shuhudia. Akasema Issa (Yesu) bin Maryamu: Ewe Mwenyezi Mungu, Mola Mlezi wetu! Tuteremshia chakula kutoka mbinguni ili kiwe Sikukuu kwa ajili ya wa mwanzo wetu na wa mwisho wetu, na kiwe ni Ishara itokayo kwako. Basi

8- 'Roho Takatifu' ni Malaika Jibril. Yesu alisaidiwa na kupewa nguvu na Malaika huyu.

turuzuku, kwani Wewe ndiye mbora wa wanao ruzuku. Mwenyezi Mungu akasema: Hakika Mimi nitakuteremshieni hicho⁹. Lakini yeyote katika nyinyi atakaye kanya baadae, basi hakika Mimi nitampa adhabu nisiyopata kumpa yeyote katika walimwengu.

Na pale Mwenyezi Mungu atakapo sema: Ewe Issa (Yesu) bin Maryamu! Ati wewe uliwaambia watu: Nifanyeni mimi na mama yangu kuwa ni miungu badala ya Mwenyezi Mungu? (Na Issa) atasema: Subhanaka, Wewe umetakasika! Hainifalii mimi kusema ambayo si haki yangu. Ikiwa nilisema basi bila ya shaka umekwisha yajua. Wewe unayajua yaliyo ndani ya nafsi yangu, lakini mimi siyajui yaliyo katika nafsi yako. Hakika Wewe ndiye Mjuzi mkubwa wa yaliyo fichikana. Sikuwaambia lolote ila uliyo niamrisha, nayo ni: Muabuduni Mwenyezi Mungu, Mola wangu Mlezi na Mola wenu Mlezi. Na mimi nilikuwa shahidi juu yao nilipo kuwa nao. Na ulipo nifisha ukawa Wewe ndiye Muangalizi juu yao. Na Wewe ni shahidi juu ya kila kitu. Ukiwaadhibu basi hao ni waja wako. Na ukiwasamehe basi Wewe ndiye Mwenye nguvu na Mwenye hikima.

Mwenyezi Mungu atasema: Hii ndiyo Siku ambayo wasemao kweli utawafaa ukweli wao. Wao watapata Bustani zipitazo mito kati yake. Humo watadumu milele. Mwenyezi Mungu amewawia radhi, nao wawe radhi naye. Huku ndiko kufuzu kukubwa. Mwenyezi Mungu ndiye Mwenye ufalme wa mbingu na ardhi na vilivyomo. Naye ni Muweza wa kila kitu. (Qur'an 5: 109 - 120)

Katika aya nyengine za Qur'an, Mwenyezi Mungu anasema kwa uwazi kabisa kuwa Yesu na Maryam, wote walikuwa ni binaadamu tu.

Masihi mwana wa Maryam si chochote ila ni Mtume. Wamekwisha pita Mitume kabla yake. Na mama yake ni mwanamke mkweli. Wote wawili walikuwa wakila chakula. Angalia jinsi tunavyo wabainishia Aya, kisha angalia vipi wanavyogezwa.

9- Inasemekana kuwa chakula hichi cha karamu kiliongezeka wenyewe, sharti tu kuwa hakuna atakaeweka chochote ndani yake mpaka siku ya pili, na alipofanya hivyo mmoja wao, basi chakula hicho kikapotea. Mwenyezi Mungu Ndiye ajuae zaidi.

Sema: Je! Mnawaabudu, badala ya Mwenyezi Mungu, wale ambao hawawezi kukudhuruni wala kukufaeni? Na Mwenyezi Mungu ndiye Mwenye kusikia, Mwenye kujua. (Qur'an 5: 75-76)

Inafuata kuwa hakuwezekani Yesu awe 'mwana' wa Mungu:

Na ati wanasema: Mwenyezi Mungu ana mwana. Subhanahu! Ametakasika na hayo. Bali vyote viliomo mbinguni na duniani ni vyake. Vyote vinamt'ii Yeye. Yeye ndiye Muumba wa mbingu na ardhi pasina ruwaza; na anapo taka jambo basi huliambia tu: Kuwa! Nalo huwa. (Qur'an 2: 116-117)

Na:

Mwenyezi Mungu hana mwana yeyote, wala hanaye mungu mwengine. Ingekuwa hivyo basi kila mungu angelichukua alivyumba, na baadhi yao wangeli washinda wengine. Mwenyezi Mungu ameepekana na sifa wanazo msifu. Mjuzi wa siri na dhaahiri, na ametukuka juu ya hayo wanayo mshirikisha nayo. (Qur'an 23: 91-92)

Na:

Hakika Dini Safi ni ya Mwenyezi Mungu tu. Na wale wanao wafanya wengine kuwa ni walinzi wakisema: Sisi hatuwaabudu ila wapate kutujongeza tu kumkaribia Mwenyezi Mungu - Hakika Mwenyezi Mungu atahukumumu baina yao katika wanayo khitalifana. Hakika Mwenyezi Mungu hamwongoi aliye mwongo kafiri. Lau kuwa Mwenyezi Mungu angeli taka kuwa na mwana, basi bila ya shaka angeliteua amtakaye katika alio waumba. Subhanahu, Ametakasika na hayo! Yeye ni Mwenyezi Mungu Mmoja, Mtenda atakalo. (Qur'an 39: 3-4)

Na:

Sema: Ingeli kuwa Rahmani¹⁰ ana mwana, basi mimi ningeli kuwa wa kwanza kumuabudu. Ametakasika Mola Mlezi wa mbingu na

10- Rahmani au Arrahaman ni katika majina ya Mwenzi Mungu. Maana yake 'Mwingi wa Rehema'

ardhi, Mola Mlezi wa A'rshi¹¹, na hayo wanayo msifia. (Qur'an 43: 81-82)

Na:

Na ukiwauliza: Ni nani aliye ziumba mbingu na ardhi. Bila ya shaka watasema: Mwenyezi Mungu. Sema: Je! Mnawaonaje wale mnao waomba badala ya Mwenyezi Mungu, ikiwa Mwenyezi Mungu akitaka kunidhuru, wao wanaweza kuniondolea dhara yake? Au akitaka kunirehemu, je, wao wanaweza kuzuia rehema yake? Sema: Mwenyezi Mungu ananitoshleza. Kwake Yeye wategemea wanao tegemea. (Qur'an 39: 38)

Na:

Sema: Je! Mnaniamrisha nimuabudu asiye kuwa Mwenyezi Mungu, enyi majaahili? (Qur'an 39: 64)

Na:

Ametukuka aliye teremsha Furqani¹² kwa mja wake, ili awe mwonyaji kwa walimwengu wote. Ambaye ni wake ufalme wa mbingu na ardhi, wala hakuwa na mwana, wala hakuwa na mshirika katika ufalme, na akaumba kila kitu na akakikadiria kwa kipimo. Na wamechukua badala yake miungu ambayo haiumbi chochote, bali hiyo inaumbwa, haijilikii nafsi zao madhara wala manufaa, wala haimiliki mauti, wala uhai, wala kufufuka. (Qur'an 25: 1-3)

Na:

Na wao ati husema kuwa Arrahmani Mwingi wa Rehema ana mwana! Hakika mmeleta jambo la kuchusha mno! Zinakaribia mbingu kutatuka kwa hilo, na ardhi kupasuka, na milima kuanguka vipande vipande. Kwa kudai kwao kuwa Arrahmani Mwingi wa Rehema ana mwana. Wala habitajii Arrahmani Mwingi wa

11- A'rshi ni nguvu, madaraka, mamlaka na amri juu ya Ulimwengu wote.

12- Furqani ni jina jengine la Qur'an. Maana yake 'Kinacho fafanuwa la kweli na la uwongo, zuri na baya'.

Rehema kuwa na mwana. Hapana yeyote aliomo mbinguni na ardhini ila atafika kwa Arrahmani Mwingi wa Rehema kuwa ni mtumwa wake. Yeye hakika amewadhibiti na amewahisabu sawa sawa. Na kila mmoja katika wao atamfikia Siku ya Kiyama peke yake. (Qur'an 19: 88-95)

Na:

Na hatukumtuma kabla yako Mtume yeyote ila tulimfunulia ya kwamba hapana mungu isipo kuwa Mimi. Basi niabuduni Mimi tu. Na wanasema: Arrahman, Mwingi wa Rehema, ana mwana! Subhanahu, Ametakasika na hayo! Bali hao (wanao waita wana) ni watumwa walio tukuzwa. Hawamtangulii kwa neno, nao wanafanya amri zake. Anayajua yaliyo mbele yao na yaliyo nyuma yao. Wala hawamwombei yeyote ila yule anaye mridhia Yeye, nao kwa ajili ya kumwogopa wananyenyekea. Na yeyote kati yao atakaye sema: Mimi ni mungu, badala yake, basi huyo tutamlipa malipo yake Jahannamu. Hivyo ndivyo tuwalipavyo wenye kudhulumu. (Qur'an 21: 25-29)

Na:

Wamesema: Mwenyezi Mungu ana mwana. Subhanahu, Aliye takasika! Yeye ni Mkwasi, Mwenye Kujitosheleza. Vyote viliomo katika mbingu na katika ardhi ni vyake peke yake. Nyinyi hamna uthibitisho wowote wa haya! Mnamzulia Mwenyezi Mungu msijua?

Sema: Hao wanao mzulia uwongo Mwenyezi Mungu hawatafanikiwa. Hiyo ni starehe ya katika dunia tu, kisha marejeo yao ni kwetu. Tena tutawaonjesha adhabu kali kwa sababu ya kukufuru kwao. (Qur'an 10: 68-70)

Kwa hiyo katika aya ya ufunguzi ya Sura al-Kahf, Mwenyezi Mungu anataja kuwa moja katika sababu za kuteremshwa Qur'an ni ya kuwapa onyo wale wanaodai kuwa Mwenyezi Mungu ana mwana:

Kwa jina la Mwenyezi Mungu Mwingi wa Rehema Mwenye Kurehemu.

Kuhimidiwa ni kwa Mwenyezi Mungu, ambaye amemteremshia mja wake Kitabu, wala hakukifanya kina upogo. Kimenyooka sawa, ili kitoe onyo kali kutoka kwake, na kiwabashirie Waumini watendao mema kwamba watapata ujira mzuri. Wakae humo milele. Na kiwaonye wanao nena: Mwenyezi Mungu ana mwana. Wao hawana ujuzi wa jambo hili, wala baba zao. Ni neno kuu hilo litokalo vinywani mwao. Hawasemi ila uwongo tu. (Qur'an 18: 1-5)

Kwani:

Haiwi kwa Mwenyezi Mungu kuwa na mwana, Subhanahu, Yeye ametakasika! Anapo lihukumia jambo basi huliambia tu: Kuwa! Likawa. (Qur'an 19: 35)

Na:

Enyi watu! Unapigwa mfano, basi usikilizeni. Hakika wale mnao waomba badala ya Mwenyezi Mungu, hawatoumba hata nzi ijapo kuwa watajumuika kwa hilo. Na nzi akiwapokonya kitu hawawezi kukipata kwake. Amedhoofika kweli huyo mwenye kutaka na mwenye kutakiwa. (Qur'an 22: 73)

Kwa hiyo inafwatia pia kuwa yoyote amepotea anayefikiri kuwa kwa namna fulani Yesu aweze kuungamana na Mungu - basi tu kwa ajili ya ukamilifu mkuu wa Maryam, na kwa hali ya kimiujiza ya kuingia mimba:

Hakika wamekufuru walio sema: Mwenyezi Mungu ni Masihi mwana wa Maryamu. Sema: Ni nani mwenye kumiliki cho chote mbele ya Mwenyezi Mungu ikiwa Yeye angetaka kumuangamiza Masihi mwana wa Maryamu, na mama yake, na wote waliomo katika ardhi? Na mamlaka ya mbingu na ardhi na vilivyomo ndani yake ni vya Mwenyezi Mungu. Huumba apendavyo. Na Mwenyezi Mungu anao uweza juu ya kila kitu. (Qur'an 5: 17)

Vilevile inafwatia kuwa fikira yoyote ile ya Utatu ni potofu:

Enyi Watu wa Kitabu! ¹³ Msipite kiasi katika dini yenu, wala msimseme Mwenyezi Mungu ila kwa lilio kweli. Hakika Masihi Issa (Yesu) mwana wa Maryamu ni Mtume wa Mwenyezi Mungu, na neno lake tu alilo mpelekea Maryamu, na ni roho iliyo toka kwake. Basi Muaminini Mwenyezi Mungu na Mitume wake. Wala msiseme: Utatu. Komeni! Itakuwa kheri kwenu. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mungu mmoja tu. Ametukuka Yeye na kuwa na mwana. Ni vyake Yeye vyote viliomo katika mbingu na katika ardhi. Na Mwenyezi Mungu ni Mtegemewa wa kutosha.

Masihi hataona uvunjifu kuwa mtumwa wa Mwenyezi Mungu, wala Malaika walio karibishwa. Na watakao ona uvunjifu utumwa wa Mwenyezi Mungu na kufanya kiburi, basi atawakusanya wote kwake. Na ama walio amini na wakatenda mema atawalipa ujira wao sawa sawa, na atawazidishia kwa fadhila yake. Na ama wale walio ona uvunjifu na wakafanya kiburi, basi atawaadhibu adhabu iliyo chungu. Wala hawatopata mlinzi wala wa kuwanusuru asiye kuwa Mwenyezi Mungu. (Qur'an 4: 171—173)

Na:

Hakika wamekufuru walio sema: Mwenyezi Mungu ni Masihi mwana wa Maryamu! Na hali Masihi mwenyewe alisema: Enyi Wana wa Israili! Muabuduni Mwenyezi Mungu, Mola wangu Mlezi na Mola wenu Mlezi. Kwani anaye mshirikisha Mwenyezi Mungu, hakika Mwenyezi Mungu atamharimishia Pepo, na mahala pake ni Motoni. Na walio dhulumu hawatakuwa na wa kuwanusuru.

Kwa hakika wamekufuru walio sema: Mwenyezi Mungu ni wa tatu wa Utatu. Hali hakuna mungu ila Mungu Mmoja. Na ikiwa hawaachi hayo wanayo yasema, kwa yakini itawakamata adhabu chungu wale wanao kufuru. Je! Hawatubu kwa Mwenyezi Mungu na wakamwomba msamaha? Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye maghfira na Mwenye kurehemu. (Qur'an 5: 72-74)

Yesu pia anazungumziwa katika kifungu hichi kutoka kwenye Sura al-Baqara,

13- 'Watu wa Kitabu' ni watu walio pokea Injili na Taurati, yaani Wakristo na Mayahudi.

ambamo Mwenyezi Mungu anaashiria kuwa ingawaje baadhi ya Mitume wake wamebarikiwa zaidi ya wengineo, hii haimaanishi kuwa hawakuwa wanadamu.

MITUME hao tumewatukuzwa baadhi yao juu ya wengineo. Katika wao wapo ambao Mwenyezi Mungu alisema nao, na wengine akawapandisha vyeo. Na tukampa Issa (Yesu) mwana wa Mariyam hoja zilizo wazi, na tukamtia nguvu kwa Roho Takatifu. Na lau kuwa Mwenyezi Mungu alipenda wasingeli pigana walio kuwa baada yao baada ya kuwajia hoja zilizo wazi. Lakini walikhitalifana. Basi wapo kati yao walio amini, na wengine kati yao walio kufuru. Na lau kuwa Mwenyezi Mungu alipenda wasingeli pigana. Lakini Mwenyezi Mungu hutenda atakavyo. (Qur'an 2: 253)

Kwa hiyo juu ya utohara wake wa pekee na usafi wazi wa maneno yake, haikuepukika kuwepo watu waliomkataa Yesu, hapo angali duniani na hata baada ya kuondoshwa duniani.

Na alipo pigiwa mfano Mwana wa Mariamu, watu wako waliupiga ukelele. Wakasema: Miungu yetu kwani si bora kuliko huyu? Hawakukupigia mfano huo ila kwa ubishi tu. Bali hao ni watu wagomvi! Hakuwa yeye (Yesu) ila ni Mtumwa tuliye mneemesha na tukamfanya ni mfano kwa Wana wa Israili. Na tungeli penda tungeli wafanyia miongoni mwenu Malaika katika ardhi wakifuatana. Na kwa hakika yeye ni alama ya Saa ya Kiyama. Basi usiitilie shaka, na nifuatani. Hii ndiyo Njia Iliyo Nyooka. Wala asikuzuilieni Shet'ani. Hakika yeye ni adui yenu wa dhaahiri.

Na alipo kuja Issa (Yesu) na dalili zilizo wazi, alisema: Nimekujieni na hikima, na ili nikuelezeni baadhi ya yale mliyo khitalifana. Basi mcheni Mwenyezi Mungu, na mnit'ii mimi. Kwa hakika Mwenyezi Mungu ni Mola wangu Mlezi, na ni Mola wenu Mlezi. Basi Muabuduni Yeye tu. Hii ndiyo Njia Iliyo Nyooka. Lakini makundi kwa makundi yao yalikhitalifana wao kwa wao. Ole wao walio dhulumu kwa adhabu ya siku chungu. (Qur'an 43: 57-65)

Na:

Na bila ya shaka tulimtuma Nuhu na Ibrahim, na tukaweka katika dhuriya zao Unabii na Kitabu. Basi wapo miongoni mwao walio ongoka, na wengi katika wao ni wapotovu. Tena tukafuatisha nyuma yao Mitume wengine, na tukamfuatisha Issa (Yesu) bin Mariamu, na tukampa Injili. Na tukajaalia katika nyoyo za walio mfuata upole na rehema. Na umonaki (utawa wa mapadri) wameuzua wao. Sisi hatukuwaandikia hayo, ila kutafuta radhi za Mwenyezi Mungu. Lakini hawakuufuata inavyo takiwa kuufuata. Basi wale walio amini katika wao tuliwapa ujira wao. Na wengi wao ni wapotovu. (Qur'an 57: 26-27)

Japokuwa Warumi na Mafarisayo (Pharisees) wote walitaka kumuua Yesu, japo kwa sababu tafauti, Mwenyezi Mungu ameweka wazi kabisa kuwa hawakumwua Yesu, ingawaje niya yao ilikuwa ni hiyo:

Na Makafiri walipanga mipango na Mwenyezi Mungu akapanga mipango, na Mwenyezi Mungu ndiye mbora wa wenye kupanga. Pale Mwenyezi Mungu alipo sema: Ewe Issa! (Yesu) Mimi nitakufisha, na nitakunyanyua kwangu, na nitakutakasa na wale walio kufuru, na nitawaweka wale walio kufuata juu ya wale walio kufuru, mpaka Siku ya Kiyama. Kisha marejeo yenu yatakuwa kwangu, nikuhukumuni katika yale mliyo kuwa mkikhitalifiana. Ama wale walio kufuru, nitawaadhibu adhabu kali katika dunia na Akhera, wala hawatapata wa kuwanusuru. Na ama wale walio amini na wakatenda mema basi Mwenyezi Mungu atawalipa ujira wao kaamili. Na Mwenyezi Mungu hawapendi madhaalimu.

Haya tunayo kusomea ni katika Aya na Ukumbusho wenye hikima. Hakika mfano wa Issa (Yesu) kwa Mwenyezi Mungu ni kama mfano wa Adam; alimuumba kwa udongo kisha akamwambia: Kuwa! Basi akawa. Hii ni kweli itokayo kwa Mola wako Mlezi. Basi usiwe miongoni mwa wanao fanya shaka.

Watakao kuhoji katika haya baada ya kukufikilia ilimu hii waambie: Njooi tuwaite watoto wetu na watoto wenu, na wake zetu na wake zenu, na sisi wenyewe na nyinyi wenyewe, kisha tuombe kwa

unyenyekavu tutake laana ya Mwenyezi Mungu iwashukie waongo.

Hakika haya ndiyo maelezo ya kweli. Na hakuna mungu ila Mwenyezi Mungu tu, na hakika Mwenyezi Mungu ndiye Mwenye nguvu na Mwenye hikima. Na kama wakigeuka basi Mwenyezi Mungu anawajua waharibifu. (Qur'an 3: 54-63)

Mwenyezi Mungu anarejelea pia katika ukweli wa kuwa Yesu hakuuliwa wala hakusulubiwa, katika hichi kifungu kutoka Sura an-Nisaa, ambamo anaeleza matukio ya matendo ya wale miongoni mwa Kizazi cha Israel walioamini na baadae kuivunja ahadi na Mwenyezi Mungu:

Basi kwa sababu ya kuvunja kwao ahadi zao, na kuzikataa kwao ishara za Mwenyezi Mungu, na kuwauwa kwao Manabii bila ya haki, na kusema kwao: Nyoyo zetu zimefumbwa; bali Mwenyezi Mungu amezipiga muhuri kwa kufuru zao, basi hawaamini ila kidogo tu - Na pia kwa kufuru zao na kumsingizia kwao Maryamu uwongo mkubwa. Na kwa kusema kwao: Sisi tumemuuwa Masihi Issa (Yesu), mwana wa Maryamu, Mtume wa Mwenyezi Mungu - nao hawakumuwa wala hawakumsalibu, bali walifananishiwa tu. Na hakika walio khitalifiana katika haya wamo katika shaka nayo. Wao hawana ujuzi nayo wowote, ila ni kufuata dhana tu. Wala hawakumuwa kwa yakini. Bali Mwenyezi Mungu alimtukiza kwake, na hakika Mwenyezi Mungu ni Mwenye nguvu, Mwenye hikima. Na hawi katika Watu wa Kitabu ila hakika atamuamini yeye kabla ya kufa kwake. Naye Siku ya Kiyama atakuwa shahidi juu yao. Basi kwa dhulma yao Mayahudi tuliwaharimishia vitu vizuri walivyo halalishiwa. Na kwa sababu ya kuwazuilia kwao watu wengi na Njia ya Mwenyezi Mungu, Na kuchukua kwao riba, nao wamekatazwa, na kula kwao mali ya watu kwa dhulma. Basi tumewaandalia makafiri katika wao adhabu yenye uchungu. Lakini walio bobea katika ilimu miongoni mwao, na Waumini, wanayaamini uliyo teremshiwa wewe, na yaliyo teremshwa kabla yako. Na wanao shika Sala, na wakatoa Zaka, na wanao muamini Mwenyezi Mungu na Siku ya Mwisho - hao tutawapa malipo makubwa. (Qur'an 4: 155-162)

Qur'an imeweka wazi kwamba Mtume wa mwisho kutumwa na Mwenyezi Mungu, sio tu kwa Kizazi cha Israel, bali kwa watu wote na majini, alikuwa ni Mtume Muhammad, (Salaa na amani za Allah zimfikiye), ambae alithibitisha mafundisho ya Musa na Yesu, na wakati huo huo akirahisisha na kubadilisha (baadhi) ya sharia zao:

Na Mwenyezi Mungu alifanya agano na Wana wa Israili. Na tukawateulia kutokana nao wakuu kumi na mbili. Na Mwenyezi Mungu akasema: Kwa yakini Mimi ni pamoja nanyi. Mkisali, na mkatoa Zaka, na mkawaamini Mitume wangu, na mkawasaidia, na mkamkopesha Mwenyezi Mungu mkopo mwema, hapana shaka nitakufutieni maovu yenu na nitakuingizeni katika mabustani yapitayo mito kati yake. Lakini atakaye kufuru miongoni mwenu baada ya hayo bila ya shaka atakuwa amepotea njia iliyo sawa.

Basi kwa sababu ya kuvunja agano lao tuliwalaani, na tukazifanya nyoyo zao kuwa ngumu. Wanayabadilisha maneno kutoka pahala pake, na wamesahau sehemu ya yale waliyo kumbushwa. Na huachi kuvumbua khiana kutokana nao, isipo kuwa wachache miongoni mwao. Basi wasamehe na waache. Hakika Mwenyezi Mungu huwapenda wafanyao wema.

Na kutoka kwa wale walio sema: Sisi ni Manasara, tulichukua ahadi yao, lakini wakasahau sehemu ya waliyo kumbushwa. Kwa hivyo tukaweka kati yao uadui na chuki mpaka Siku ya Kiyama. Na hapo Mwenyezi Mungu atawaambia waliyo kuwa wakiyafanya.

Enyi Watu wa Kitabu! Amekwisha kujieni Mtume wetu anaye kufichulieni mengi mliyo kuwa mkiyaficha katika Kitabu, na anaye samehe mengi. Bila shaka imekujieni kutoka kwa Mwenyezi Mungu nuru na Kitabu kinacho bainisha. Mwenyezi Mungu huwaongoa wenye kufuata radhi yake katika njia za salama, na huwatoa katika giza kuwapeleka kwenye nuru kwa amri yake, na huwaongoa kwenye njia iliyo nyooka. (Qur'an 5: 12-16)

Kama vile kifungu hicho cha juu kinavyoashiria, haiepukiki kuona kuwa pale Mtume Muhammad (Salaa na amani za Allah zimfikiye) alipoanza

kuhubiria watu kumuabudu Mungu pekee, wengi wao walikuwa wale waliodai kuwafuata ama Musa au Yesu, na kwa sababu hii mna vifungu vingi katika Qur'an venye kuelekezea kwa watu hao, ambao mara nyingi hutajwa kwa jina la "Watu wa Kitabu", anwani yenye kuashiria - kwa zama hizo zaidi kushinda ya hivi sasa - mtungo wa kizazi kimoja na Kizazi cha Israel, na kadhalika msingi wa mwendo wa maisha vile ilivyokuwa na ilivyo sasa, lau kwa mbali, unaambatana na moja kati ya ufunuo wa Mwenyezi Mungu uliopita kabla.

Japokuwa mwelekeo wa vingi katika vifungu hivi unaweza kuonekana kuwa ni kwa wafuasi wa Kiyahudi na wa Kikristo wa Mashariki ya Kati na Afrika ya Kaskazini, ambao walikuwa hai wakati Qur'an ikiteremshwa kwa mara ya kwanza mwanzoni mwa karne ya saba AD, ni wazi kuwa mara nyingi inawahusu wafuasi wa itikadi mbali mbali za Uyahudi na Ukristo zilizo Uzunguni, ambazo kama tulivyoona zilikuja baadae. Na pia ni wazi kuwa bado zinawahusu Wayahudi na Wakristo wa sasa, iwe itikadi yoyote ile ya Uyahudi au ya Ukristo ambayo sasa wanadai kuifuata. Katika Qur'an Mwenyezi Mungu anawaahidi wale miongoni mwa Watu wa Kitabu ambao ni wakweli katika matendo yao kuwa hawatakuwa na cha kukihofia.

Hakika walio amini, na Mayahudi na Masabii na Wakristo, walio muamini Mwenyezi Mungu (Allah), na Siku ya mwisho, na wakatenda mema, basi hawatakuwa na khofu wala hawatahuzunika. (Qur'an 5: 69)

Na kuwa watakipokea kile wanachostahiki:

Hakika Walio amini, na Mayahudi na Wakristo, na Wasabai; yeyote atakaye muamini Mwenyezi Mungu (Allah), na Siku ya Mwisho na akatenda mema basi watapata malipo yao kwa Mola wao Mlezi, wala haitakuwa khofu juu yao, wala hawatahuzunika. (Qur'an 2: 62)

Na kuwa Mwenyezi Mungu Atahukumu baina yao siku ya kiama:

Hakika walio amini, na ambao ni Mayahudi na Wasabai na Wakristo na Majusi na wale walio shiriki - hakika Mwenyezi Mungu atawapambanua baina yao Siku ya Kiyama. Hakika Mwenyezi Mungu ni Shahidi wa kila kitu. (Qur'an 22: 17)

Tena, pale anapowahutubia Waislamu, Mwenyezi Mungu husema:

Nyinyi mmekuwa bora ya umma walio tolewa watu, kwa kuwa mnaamrisha mema na mnakataza maovu, na mnamuamini Mwenyezi Mungu. Na lau kuwa Watu wa Kitabu nao wameamini ingeli kuwa bora kwao. Wapo miongoni mwao waumini, lakini wengi wao wapotovu. Maadui hawataku dhuruni ila ni maudhi tu. Na wakipigana nanyi watakupeni mgongo, na tena hawatanusuriwa. Wamepigwa na udhalili popote wanapo kutikana, isipo kuwa wakishika kamba ya Mwenyezi Mungu na kamba ya watu. Na wakastahiki ghadhabu ya Mwenyezi Mungu, na wamepigwa na unyonge. Hayo ni kwa sababu walikuwa wakizikataa Ishara za Mwenyezi Mungu, na wakiwauwa Manabii pasina haki; hayo ni kwa sababu waliasi na walikuwa wakiruka mipaka.

Wote hao si sawa sawa. Miongoni mwa Watu wa Kitabu wamo watu walio simama baraabara, wanasoma Aya za Mwenyezi Mungu nyakati za usiku, na pia wanasujudu. Wanamuamini Mwenyezi Mungu (Allah) na Siku ya Mwisho, na wanaamrisha mema na wanakataza maovu na wanakimbilia katika mambo ya kheri. Na hao ndio miongoni mwa watenda mema. Na kheri yoyote wanayo ifanya hawatanyimwa malipwa yake. Na Mwenyezi Mungu anawajua wachamungu. (Qur'an 3: 110-115)

Na:

Hakika miongoni mwa Watu wa Kitabu wapo wanao muamini Mwenyezi Mungu (Allah) na yaliyo teremshwa kwenu na yaliyo teremshwa kwao, wakimnyenyekeka Allah. Hawabadili Aya za Allah kwa thamani duni. Hao wana ujira wao kwa Mola wao Mlezi. Hakika Allah ni Mwepesi wa kuhisabu. (Qur'an 3: 199)

Na:

Wale tulio wapa Kitabu kabla yake wanakiamini hiki (Qur'an). Na wanapo somewa wanasema: Tunaiamini. Hakika hii ni Haki inayo toka kwa Mola wetu Mlezi. Hakika sisi kabla yake tulikuwa

ni Waislamu, tulio nyenyekaa. Basi hao watapewa ujira wao mara mbili kwa walivyo vumilia, na wakaondoa ubaya kwa wema, na wakatoa katika tuliyo waruzuku. Na wanapo sikia upuuzi hujitenga nao na husema: Sisi tuna vitendo vyetu, na nyinyi mna vitendo vyenu. Salamun Alaikum, Amani juu yenu! Sisi hatutaki kujibizana na wajinga. (Qur'an 28: 52-55)

Enyi mlio amini! Mcheni Mwenyezi Mungu, na muaminini Mtume wake, atakupeni sehemu mbili katika rehema yake, na atakujaalieni muwe na nuru ya kwenda nayo. Na atakusameheni. Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye kusamehe, Mwenye kurehemu. Ili watu wa Kitabu wajue kwamba wao hawana uweza wowote juu ya fadhila za Mwenyezi Mungu. Na fadhila zote zimo mikononi mwa Mwenyezi Mungu. Humpa amtakaye. Na Mwenyezi Mungu ndiye Mwenye fadhila kuu. (Qur'an 57: 28-29)

Wala msijadiliane na Watu wa Kitabu ila kwa njia iliyo nzuri kabisa, isipo kuwa wale walio dhulumu miongoni mwao. Na semeni: Tumeyaamini yaliyo teremshwa kwetu na yaliyo teremshwa kwenu (ya asili). Na Mungu wetu na Mungu wenu ni Mmoja. Na sisi ni wenye kusilimu kwake. (Qur'an 29: 46)

Lakini ni wazi kabisa katika vifungu hivi vifuatavyo kuwa sio wote miongoni mwa Wayahudi na Wakristo wenye namna kama hiyo ya kufahamu:

Na walisema: Hataingia Peponi ila aliyekuwa Yahudi au Mkristo. Hayo ni matamaniao yao. Sema: Leteni ushahidi wenu kama nyinyi ni wasema kweli. Sivyo hivyo! Yeyote anaye elekeza uso wake kwa Mwenyezi Mungu (Allah) naye ni mtenda mema, basi ana malipo yake kwa Mola wake Mlezi, wala haitakuwa khofu juu yao wala hawatahuzunika.

Na Mayahudi husema: Wakristo hawana lao jambo. Na Wakristo husema: Mayahudi hawana lao jambo. Na ilhali wote wanasoma Kitabu hicho hicho (Biblia). Na kadhaalika walisema wale

wasio jua kitu mfano wa kauli yao hii. Basi Mwenyezi Mungu atahukumu baina yao Siku ya Kiyama katika yale waliyo kuwa wakikhitilafiana. (Qur'an 2:111-113)

Na:

Na Mayahudi na Wakristo wanasema: Sisi ni wana wa Mwenyezi Mungu na vipenzi vyake. Sema: Basi kwa nini anakuaadhibuni kwa ajili ya dhambi zenu? Bali nyinyi ni watu tu kama wale wengine alio waumba. Humsamehe amtakaye na humuadhibu amtakaye. Na ni wa Mwenyezi Mungu tu ufalme wa mbingu na ardhi. Na marejeo ni kwake Yeye. (Qur'an 5: 18)

Na bila ya shaka Mwenyezi Mungu ameweka wazi kabisa kuwa Anaweza kusamehe chochote isipokuwa ushirikina, ambao ni wa kuabudu wengine badala Yake Yeye.

Hakika Mwenyezi Mungu hasamehe kushirikishwa na kitu. Lakini Yeye husamehe yasiyo kuwa hayo kwa amtakaye. Na anaye mshirikisha Mwenyezi Mungu basi huyo amepotea upotovu wa mbali. (Qur'an 4: 116)

Na bila ya shaka Mwenyezi Mungu ameweka wazi kabisa kuwa ni Yeye Mwenye kuamua ni nani wa Motoni na ni nani wa Peponi, na sio mwengineo yoyote.

Na wale walio amini na wakatenda mema, tutawaingiza katika Bustani zipitayo mito kati yake. Watadumu humo milele. Ndiyo ahadi ya Mwenyezi Mungu iliyo kweli. Na nani mkweli zaidi kwa usemi kuliko Mwenyezi Mungu. Si kwa matamanio yenu, wala matamanio ya Watu wa Kitabu! Anaye fanya ubaya atalipwa kwalo, wala hatajipatia mlinzi wala wa kumnusuru, isipo kuwa Mwenyezi Mungu. Na anaye fanya mema, akiwa mwanamume au mwanamke, naye ni Muumini - basi hao wataingia Peponi wala hawatadhulumiwa hata kadiri ya tundu ya kokwa ya tende.

Na nani aliye bora kwa dini kuliko yule aliye usilimisha uso wake kwa Mwenyezi Mungu, naye akawa mwema, na anafuata mila

ya Ibrahim mwongofu? Na Mwenyezi Mungu alimfanya Ibrahim kuwa ni rafiki mwendani. Ni vya Mwenyezi Mungu tu vyote vilivyomo mbinguni na vilivyomo duniani. Na Mwenyezi Mungu ni mwenye kuvizunguka vitu vyote. (Qur'an 4: 122-126)

Kwa hiyo ni yale matekelezo safi na mepesi ya kimaisha aliyokuwa nayo Ibrahim ambayo waumini wote hivi sasa wanatakiwa kuyafuata.

Na wakasema: Kuweni Mayahudi au Wakristo ndio mtaongoka. Sema: Bali tunashika mila ya Ibrahim mwongofu, wala hakuwa katika washirikina. Semeni nyinyi: Tumemuamini Mwenyezi Mungu (Allah) na yale tuliyo teremshiwa sisi, na yaliyo teremshwa kwa Ibrahim na Ismail na Is'haq na Yaakub na wajukuu zake, na waliyo pewa Musa na Issa (Yesu), na pia waliyo pewa Manabii wengine kutoka kwa Mola wao Mlezi; hatutafautishi baina ya yeyote katika hao, na sisi tumesilimu kwake. Basi wakiamini kama mnavyo amini nyinyi, itakuwa kweli wameongoka. Na wakikengeuka basi wao wamo katika upinzani tu. Na Mwenyezi Mungu atakutosheni kukukingeni na shari yao, na Yeye ndiye Msikizi, Mjuzi.

Huko ndiko kupaka rangi kwa Mwenyezi Mungu, na nani aliye mbora wa kupaka rangi kuliko Mwenyezi Mungu?¹⁴ Na sisi ni wenye kumuabudu Yeye tu. Sema: Mnahojiana nasi juu ya Mwenyezi Mungu, naye ni Mola wetu Mlezi na Mola wenu Mlezi, na sisi tuna vitendo vyetu na nyinyi mna vitendo vyenu? Nasi tunamsafia Yeye tu. Au mnasema kuwa Ibrahim na Ismail na Is'haq na Yaakub na wajukuu zao walikuwa Mayahudi au Wakristo? Sema: Je, nyinyi mnajua zaidi au Mwenyezi Mungu? (Qur'an 2: 135—140)

Kwa hiyo Qur'an imeweka wazi kabisa kuwa Waislamu ni wale wenye kumuamini, sio tu Mtume Muhammad (Salaa na amani za Allah zimfikiye), bali na Mitume wote waliomtangulia (salama na baraka za Allah ziwafikie wote) - na Yule Mmoja (Allah) Aliyewatuma, na katika ujumbe mmoja ambao wote waliutekeleza.

Sema: Enyi Watu wa Kitabu! Njooi kwenye neno lilio sawa baina

14- Hilo ndilo pambo la kweli, au batizo, au kutia rangi, kwa Mwenyezi Mungu.

yetu na nyinyi: Ya kwamba tusimuabudu yeyote ila Allah, wala tusimshirikishe na chochote; wala tusifanyane sisi kwa sisi kuwa Waola Walezi badala ya Mwenyezi Mungu. Na wakigeuka basi semeni: Shuhudieni ya kwamba sisi ni Waislamu.

Enyi Watu wa Kitabu! Mbona mnabishana juu ya Ibrahim, na hali Taurati na Injili hazikuteremshwa ila baada yake? Basi hamzingatii? Angalieni! Nyinyi mlibishana katika yale mliyo yajua. Mbona sasa mnabishana katika yale msiyo yajua? Na Mwenyezi Mungu ndiye ajuaye, na nyinyi hamjui. Ibrahim hakuwa Yahudi wala Mkristo, lakini alikuwa mwongofu Muislamu, wala hakuwa katika washirikina. Watu wanao mkaribia zaidi Ibrahim ni wale walio mfuata yeye na Nabii huyu (Muhammad) na walio amini. Na Mwenyezi Mungu ndiye Mlinzi wa Waumini. Kipo kikundi katika Watu wa Kitabu wanao penda kukupotezeni; lakini hawapotezi ila nafsi zao, nao wenyewe hawatambui.

Enyi Watu wa Kitabu! Mbona mnazikataa Ishara za Mwenyezi Mungu ilhali nyinyi mnashuhudia? Enyi Watu wa Kitabu! Mbona kweli mnaivisha uwongo, na kweli mnaificha na hali mnajua? Na kikundi katika Watu wa Kitabu walisema: Yaaminini yale waliyo teremshiwa wenye kuamini mwanzo wa mchana, na yakataeni mwisho wake; huenda wakarejea. Wala msimuamini ila anaye fuata dini yenu. Sema: Hakika uwongofu ni uwongofu wa Mwenyezi Mungu, kuwa apewe mtu mfano wa mlio pewa nyinyi au wakuhojini mbele ya Mola wenu Mlezi. Sema: Hakika fadhila zimo mikononi mwa Mwenyezi Mungu. Humpa amtakaye. Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye wasaa na Mjuzi. Yeye humchagua kumpa rehema zake amtakaye; na Mwenyezi Mungu ndiye Mwenye fadhila kubwa.

Na miongoni mwa Watu wa Kitabu yupo ambaye ukimpa amana ya mrundi wa mali atakurudishia, na miongoni mwao yupo ambaye ukimpa amana ya dinari moja hakurudishii isipo kuwa ukimsimamia kumdai. Haya ni kwa kuwa wakisema: Hatuna

lawama kwa ajili ya hawa wasio jua kusoma. Na wanamzulia uwongo Mwenyezi Mungu, hali nao wanajua. Sivyo hivyo, bali anaye timiza ahadi yake na akamchamungu basi Mwenyezi Mungu huwapenda wachamungu.

Hakika wanao uza ahadi ya Mwenyezi Mungu na viapo vyao thamani ndogo, hao hawatakuwa na sehemu ya kheri yoyote katika Akhera, wala Mwenyezi Mungu hatasema nao wala hatawatazama Siku ya Kiyama, wala hatawatakasaa, nao watapata adhabu chungu. Na wapo baadhi yao wanao pindua ndimi zao katika kusoma Kitabu ili mdhanie kuwa hayo yanatoka Kitabuni, na wala hayatoki Kitabuni. Na husema: Haya yametoka kwa Mwenyezi Mungu. Na wala hayatoki kwa Mwenyezi Mungu. Na wanamsingizia Mwenyezi Mungu uwongo na wao wanajua. Haiwezi kuwa mtu aliye pewa na Mwenyezi Mungu Kitabu na hikima na Unabii kisha awaambie watu: Kuweni wa kuniabudu mimi badala ya Mwenyezi Mungu. Bali atawaambia: Kuweni wenye kumuabudu Mola Mlezi wa viumbe vyote, kwa kuwa nyinyi mnafundisha Kitabu na kwa kuwa mnakisoma. Wala hatakuamrisheni kuwafanya Malaika na Manabii kuwa ni miungu. Je, atakuamrisheni ukafiri baada ya kuwa nyinyi Waislamu?

Na pale Mwenyezi Mungu alipo chukua ahadi kwa Manabii: Nikisha kupeni Kitabu na hikima, kisha akakujieni Mtume mwenye kusadikisha mliyo nayo, ni juu yenu mumuamini na mumsaidie. Akasema: Je, mmekiri na mmekubali kushika agizo langu juu ya hayo? Wakasema: Tumekubali. Akasema: Basi shuhudieni, na Mimi ni pamoja nanyi katika kushuhudia. Watakao geuka baada ya haya basi hao ndio wapotovu. Je, wanataka dini isiyo kuwa ya Mwenyezi Mungu, na hali kila kilichomo mbinguni na katika ardhi kimesilimu kwa kumt'ii Yeye kikipenda kisipende, na kwake Yeye watarejeshwa? Sema: Tumemuamini Mwenyezi Mungu, na tuliyo teremshiwa sisi, na aliyo teremshiwa Ibrahim, na Ismail, na Is'haq na Yaakub na wajukuu zao, na aliyo pewa Musa na Issa (Yesu) na Manabii wengine kutoka kwa Mola wao Mlezi. Hatubagui baina

yao hata mmoja, na sisi ni wenye kusilimu kwake.

*Na anaye tafuta dini isiyo kuwa Uislamu haitakubaliwa kwake.
Naye Akhera atakuwa katika wenye kukhasiri. (Qur'an 3: 64-85)*

Kadhalika Qur'an inathibitisha kwamba juu ya kuwa baadhi ya Watu wa Kitabu wanajua kuwa mafundisho ya Mtume Muhammad yametakatika, bado wangali wanapendelea uzushi badala ya ukweli:

Na pale Mwenyezi Mungu alipo fungamana na walio pewa Kitabu kuwa: Lazima mtawabainishia watu, wala hamtokificha, walikitupa nyuma ya migongo yao, na wakanunua kwacho thamani duni. Basi ni kiovu hicho walicho nunua. Usiwadhania kabisa wale wanao furahia waliyo yafanya, na wakapenda kusifiwa kwa wasiyo yatenda, usiwadhania kuwa watasalimika na adhabu. Yao wao ni adhabu chungu. Na Ufalme wa mbingu na ardhi ni wa Mwenyezi Mungu; na Mwenyezi Mungu ni Mwenye uweza juu ya kila kitu. (Qur'an 3: 187-189)

Na:

Huwaoni wale walio pewa sehemu ya Kitabu wananunua upotovu na wanakutakeni nanyi mpotee njia? Na Mwenyezi Mungu anawajua vyema maadui zenu. Na Mwenyezi Mungu anatosha kuwa ni Mlinzi, na anatosha kuwa ni Mwenye kukunusuruni. (Qur'an 4: 44-45)

Na:

Wale Tulio wapa Kitabu wanayajua haya kama wanavyo wajua watoto wao. Wale walio zikhasiri nafsi zao hawaamini. (Qur'an 6: 20)

Na:

Sema: Enyi Watu wa Kitabu! Kwa nini mnakanusha ishara za Mwenyezi Mungu, na ilhali kuwa Mwenyezi Mungu ni Shahidi kwa yote mnayo yatenda? Sema: Enyi Watu wa Kitabu! Kwa nini mnamzuilia aliye amini Njia ya Mwenyezi Mungu mkiitafutia kosa, na hali nyinyi mnashuhudia? Na Mwenyezi Mungu si mwenye

kughafilika na mnayo yatenda.

Enyi mlio amini! Mkiwat'ii baadhi ya walio pewa Kitabu watakurudisheni kuwa makafiri baada ya Imani yenu. Na vipi mkufuru hali nyinyi mnasomewa Aya za Mwenyezi Mungu na Mtume yuko kati yenu? Na mwenye kushikamana na Mwenyezi Mungu basi huyo ameongozwa kwenye Njia Iliyo Nyooka. Enyi mlio amini! Mcheni Mwenyezi Mungu kama ipasavyo kumcha; wala msife ila nanyi ni Waislamu. (Qur'an 3: 98—102)

Mwenyezi Mungu Anawaambia wafuasi wa Mtume Muhammad nini cha kuwaambia Watu wa Kitabu wenye kuwapinga Waislamu:

Sema: Enyi Watu wa Kitabu! Hivyo mnatuchukia kwa kuwa tumemuamini Allah na tuliyo teremshiwa na yaliyo teremshwa kabla, na kwa kuwa wengi katika nyinyi ni wapotofu? Sema: Je! Nikwambieni yule ambaye ni mwenye malipo mabaya zaidi kuliko hayo mbele ya Mwenyezi Mungu? Ni yule ambaye Mwenyezi Mungu amemlaani na amemkasirikia, na amewafanya miongoni mwao manyani na nguruwe, na wakamuabudu Shet'ani. Hao ndio wenye mahali pabaya na wamepotea zaidi njia iliyo sawa. Na wanapo kujieni husema: Tumeamini. Lakini hakika wao wameingia na ukafiri wao, na wametoka nao pia. Na Mwenyezi Mungu ni Mjuzi kabisa wa yote wanayo yaficha. Na utawaona wengi katika wao wanakimbilia kwenye dhambi, na uadui, na ulaji wao vya haramu. Ni maovu mno hayo wayatendayo! Mbona hao wanazuoni na makohani wao hawawakatazi maneno yao ya dhambi, na ulaji wao vya haramu? Ni maovu mno hayo wayafanyayo! (Qur'an 5: 59-63)

Na:

Na Mayahudi wanasema: Uzeir¹⁵ ni mwana wa Mungu. Na Wakristo wanasema: Masihi ni mwana wa Mungu. Hiyo ndiyo kauli yao kwa vinywa vyao. Wanayaiga maneno ya walio kufuru kabla yao. Mwenyezi Mungu awaangamize! Wanageuzwa namna

15- Uzeir ndiye Ezra.

gani hawa! Wamewafanya makuhani wao na wamonaki wao kuwa ni marabi badala ya Mwenyezi Mungu, na pia Masihi bin Maryamu. Na wala hawakuamrisha isipo kuwa wamuabudu Mungu Mmoja, hapana mungu ila Yeye. Subhanahu, Ametakasika na hayo wanayo mshirikisha nayo.

Wanataka kuizima Nuru ya Mwenyezi Mungu kwa vinywa vyao, na Mwenyezi Mungu anakataa ila aitimize Nuru yake ijapo kuwa makafiri watachukia. Yeye ndiye aliye mtuma Mtume wake kwa uwongofu na Dini ya Haki ipate kushinda dini zote, ijapo kuwa washirikina watachukia.

Enyi mlio amini! Hakika wengi katika makuhani na wamonaki wanakula mali za watu kwa baat'ili na wanazuilia Njia ya Mwenyezi Mungu. Na wanao kusanya dhahabu na fedha, wala hawazitumii katika Njia ya Mwenyezi Mungu, wabashirie khabari ya adhabu iliyo chungu. Siku zitapo tiwa (hizo dhahabu na fedha) moto katika Moto wa Jahannamu, na kwazo vikachomwa vipaji vya nyuso zao na mbavu zao na migongo yao, wakaambiwa: Haya ndiyo mlio jilimbikia nafsi zenu, basi onjeni mliyo kuwa mkilimbika. (Qur'an 9: 30-35)

Kwa bahati sio wote miongoni mwa Watu wa Kitabu wanawapinga Waislamu kwa mkazo uleule:

Hakika utawakuta walio shadidi kuliko watu wote katika uadui kwa walio amini ni Mayahudi na washirikina. Na utawakuta walio karibu mno kwa mapenzi ni wale wanao sema: Sisi ni Manasara. Hayo ni kwa sababu wapo miongoni mwao makasisi na wamonaki, na kwa sababu wao hawafanyi kiburi. NA WANAPO SIKIA yaliyo teremshwa kwa Mtume utaona macho yao yanachururika machozi kwa sababu ya Haki waliyo itambua. Wanasema: Mola wetu Mlezi! Tumeamini. Basi tuandike pamoja na wanao shuhudia. Na kwa nini tusimuamini Allah na Haki iliyo tujia, na hali tunatumai Mola wetu Mlezi atuingize pamoja na watu wema? Basi Allah atawalipa, kwa yale waliyo yasema, Bustani zipitazo mito katika

yake; humo watadumu. Na haya ndiyo malipo ya wafanyao wema. Na wale walio kufuru na wakazikanusha Ishara zetu, hao ndio watu wa Motoni. (Qur'an 5: 82-86)

Lakini ni wazi kabisa katika Qur'an kwamba upande wowote ule wanaouunga mkono, wale Wakristo waliokataa kuukubali Uislamu wanaungamana karibu zaidi na Mayahudi kuliko na Waislamu, Na Mwenyezi Mungu anawahadharisha Waislamu kuwa wasiwafanye ni marafiki wao:

Mayahudi hawawi radhi nawe, wala Wakristo, mpaka ufuate mila yao. Sema: Hakika uwongofu wa Mwenyezi Mungu ndio uwongofu. Na kama ukifuata matamaniao yao baada ya ujuzi ulio kwisha kujia, hutapata mlinzi wala msaidizi kwa Mwenyezi Mungu. Wale tulio wapa Kitabu, wakakisoma kama ipasavyo kusomwa, hao ndio kweli wanakiamini. Na wanao kikataa basi hao ndio wenye kukhasiri. (Qur'an 2: 120-121)

Na:

Enyi mlio amini! Msiwafanye Mayahudi na Wakristo kuwa ni marafiki. Wao ni marafiki wao kwa wao. Na miongoni mweni mwenye kufanya urafiki nao, basi huyo ni katika wao. Hakika Mwenyezi Mungu hawaongoi watu wenye kudhulumu. Utawaona wale wenye maradhi nyoyoni mwao wanakimbilia kwao wakisema: Tunakhofu yasisitibu mabadiliko. Huenda Mwenyezi Mungu akaleta ushindi au jambo jingine litokalo kwake wakawa wenye kujuta kwa waliyo yaficha katika nafsi zao. Na walio amini watasema: Hivyo hawa ndio wale walio apa ukomo wa viapo vyao kuwa wao wa pamoja nanyi? Vitendo vyao vitapotea bure, na wataamkia kuwa wenye kukhasirika. (Qur'an 5: 51-53)

Na:

Enyi mlio amini! Msiwafanye marafiki wale walio ifanyia kejeli na mchezo Dini yenu miongoni mwa walio pewa Kitabu kabla yenu, na makafiri wengine. Na mcheni Mwenyezi Mungu kama nyinyi ni wenye kuamini. Na mnapo adhinia Sala wao wanaichukulia maskhara na mchezo. Hayo ni kwa sababu wao ni watu wasio na

akili. (Qur'an 5: 57-58)

Na:

Enyi mlio amini! Msiwafanye wasiri wenu watu wasio kuwa katika nyinyi. Hawataacha kukufanyieni ubaya. Wanayapenda yanayo kudhuruni. Imekwisha fichuka chuki yao katika midomo yao. Na yanayo ficha vifua vyao ni makubwa zaidi. Tumekwisha kubainishieni Ishara ikiwa nyinyi mtayatia akilini. Hivyo basi nyinyi ndio mnawapenda watu hao, wala wao hawakupendeni. Nanyi mnaviamini Vitabu vyote. Na wanapo kutana nanyi husema: Tumeamini. Na wanapo kuwa peke yao wanakuumieni vidole kwa chuki. Sema: Kufeni kwa chuki yenu! Hakika Mwenyezi Mungu anayajua yaliomo vifuani. Ikikupateni kheri huwaudhi. Na ikikupateni shari wanafurahia. Na nyinyi mkisubiri na mkajizuilia, hila zao hazitakudhuruni kitu. Hakika Mwenyezi Mungu ni mwenye kuyazunguka yote wayatendayo. (Qur'an 3: 118-120)

Mwenyezi Mungu Anawaambia wafuasi wa Mtume Muhammad vipi kuwatendea wale miongoni mwa Watu wa Kitabu wanaowapinga Waislamu wazi wazi:

Piganeni na wasio muamini Allah wala Siku ya Mwisho, wala hawaharimishi alivyo harimisha Mwenyezi Mungu na Mtume, wala hawashiki Dini ya Haki, miongoni mwa walio pewa Kitabu, mpaka watoe jizya¹⁶ kwa khiari yao, hali wamet'ii. (Qur'an 9: 29)

Kuitwa Watu wa Kitabu katika kila zama kumtii Mwenyezi Mungu na Mtume Wake kumebakia vile vile juu ya kuwepo upinzani endelevu katika karne kumi na nne zote zilizopita, juu ya Mwenyezi Mungu, Mtume Muhammad (Salaa na amani za Allah zimfikiyee) na juu ya Qur'an:

Enyi Watu wa Kitabu! Amekwisha kujieni Mtume wetu anaye kufichulieni mengi mliyo kuwa mkiyaficha katika Kitabu, na anaye samehe mengi. Bila shaka imekujieni kutoka kwa Mwenyezi Mungu nuru na Kitabu kinacho bainisha. Mwenyezi Mungu

16- Jizya ni kodi ya ulinzi na huduma wanayolipa wasio Waislamu katika dola ya Kiislamu.

huwaongoa wenye kufuata radhi yake katika njia za salama, na huwatoa katika giza kuwapeleka kwenye nuru kwa amri yake, na huwaongoa kwenye njia iliyo nyooka. (Qur'an 5: 15-16)

Na:

Enyi Watu wa Kitabu! Bila ya shaka amekujilieni Mtume wetu akikubainishieni katika wakati usio kuwa na Mitume, msije mkasema: Hakufika kwetu mbashiri wala mwonyaji. Basi amekujieni mbashiri na mwonyaji. Na Mwenyezi Mungu anao uweza wa kila kitu. (Qur'an 5: 19)

Vile vile Mwenyezi Mungu anasema katika Qur'an:

Kwa jina la Mwenyezi Mungu Mwingi wa Rehema Mwenye Kurehemu.

Hawakuwa walio kufuru miongoni mwa Watu wa Kitabu na washirikina waache walio nayo mpaka iwajie bayana, Yaani Mtume aliye toka kwa Mwenyezi Mungu anaye wasomea kurasa zilizo takasika, Ndani yake mna maandiko yaliyo nyooka. Wala hawakufarikiana walio pewa Kitabu ila baada ya kuwajia hiyo bayana. Nao hawakuamrisha kitu ila wamuabudu Mwenyezi Mungu kwa kumtakasia Dini, wawe waongofu, na washike Sala, na watoe Zaka. Na hiyo ndiyo Dini madhubuti.

Hakika walio kufuru miongoni mwa Watu wa Kitabu na washirikina wataingia katika Moto wa Jahannamu wadumu milele humo. Hao ndio viumbe waovu kabisa. Hakika walio amini na wakatenda mema, hao ndio bora wa viumbe Malipo yao kwa Mola wao Mlezi ni Bustani za daima, zipitazo mito kati yake. Wakae humo milele. Mwenyezi Mungu yu radhi nao, na wao waradhi naye. Hayo ni kwa anaye mwogopa Mola wake Mlezi. (Qur'an 98: 1-8)

Na:

Hakika amekwisha fanikiwa aliye jitakasa. Na akakumbuka jina la Mola wake Mlezi, na akasali. Lakini nyinyi mnakhiari maisha ya dunia! Na Akhera ni bora na yenye kudumu zaidi. Hakika haya

*yamo katika Vitabu vya mwanzo, Vitabu vya Ibrahimu na Musa.
(Qur'an 87: 14-19)*

Tena, katika Sura al-Mai'da, Mwenyezi Mungu Anawakumbusha Watu wa Kitabu juu ya malipo mema yanayowangojea wale wanaomfuata Mtume Muhammad, malipo yale yale yanayowangojea wowote waliowafuata Musa na Yesu kikwelikweli, bali na Mitume wote waliokuja kabla na baada yao, (Salama na baraka za Allah ziwafikie wote).

Na lau kuwa Watu wa Kitabu wangeli amini na wakamchamungu hapana shaka tungeli wafutia makosa yao, na tungeli waingiza katika Bustani zenye neema. Na lau kuwa wangeli ishika Taurati na Injili¹⁷ na yote waliyo teremshiwa kutokana na Mola wao Mlezi, basi hapana shaka wangeli kula vya juu yao na vya chini ya miguu yao. Wapo watu miongoni mwao walio sawa, lakini wengi wao wanayo yafanya ni mabaya mno. (Qur'an 5: 65-66)

Na:

Sema: Enyi Watu wa Kitabu! Hamna lenu jambo mpaka muishike Taurati na Injili na yote mlio teremshiwa kutokana na Mola wenu Mlezi. Na hakika ulio teremshiwa wewe kutokana na Mola wako Mlezi yatawazidishia wengi katika wao uasi na ukafiri. Basi usiwasikitikie watu makafiri. (Qur'an 5: 68)

Na:

Sema: Enyi Watu wa Kitabu! Msipite kiasi katika dini yenu bila ya haki. Wala msifuate matamanio ya watu walio kwisha potea tangu zamani, na wakawapoteza wengi, na wenyewe wakapotea njia iliyo sawa. (Qur'an 5: 77)

Pale Anapoelezea sifa za wale wanaoamini ishara (Aya) za Mwenyezi Mungu - pamoja na Mtume Muhammad (Salaa na amani za Allah zimfikiye) - Mwenzi Mungu anaashiria (kwa wale):

Ambao kwamba wanamfuata huyo Mtume, Nabii, asiye soma wala kuandika, wanaye mkuta kaandikwa kwao katika Taurati na Injili,

17- Ujumbe asili wa Taurati na Injili (asili), sio tafauti na msingi wa imani na sharia uliomo ndani ya Qur'an.

anaye waamrisha mema na anawakanya maovu, na anawahalalishia vizuri, na ana waharimishia viovu, na anawaondolea mizigo yao na minyororo iliyo juu yao. Basi wale walio muamini yeye, na wakambishimu, na wakamsaidia, na wakaifuata nuru iliyo teremshwa pamoja naye - hao ndio wenye kufanikiwa.

Sema: Enyi watu! Hakika mimi ni Mtume kwenu nyinyi nyote, niliye tumwa na Mwenyezi Mungu Mwenye ufalme wa mbingu na ardhi. Hapana mungu ila Yeye anaye huisha na anaye fisha. Basi muaminini Mwenyezi Mungu na Mtume wake asiyejua kusoma na kuandika, ambaye anamuamini Mwenyezi Mungu na maneno yake. Na mfuateni yeye ili mpate kuongoka. (Qur'an 7: 157-158)

Na:

Hakika nyinyi mnayo ruwaza njema kwa Mtume wa Mwenyezi Mungu kwa anaye mtaraji Mwenyezi Mungu na Siku ya Mwisho, na akamkumbuka Mwenyezi Mungu sana. (Qur'an 33: 21)

Na:

Muhammad si baba wa yeyote katika wanaume wenu, bali ni Mtume wa Mwenyezi Mungu na Mwisho wa Manabii, na Mwenyezi Mungu ni Mjuzi wa kila kitu. Enyi mlio amini! Mdhukuruni Mwenyezi Mungu kwa wingi wa kumdhukuru. Na mtakaseni asubuhi na jioni. Yeye na Malaika wake ndio wanakurehemuni ili kukutoeni gizani mwende kwenye nuru. Naye ni Mwenye kuwarehemu Waumini. Maamkiano yao siku ya kukutana naye yatakuwa: Salama! Na amewaandalia malipo ya ukarimu. (Qur'an 33: 40-44)

Na:

Enyi mlio amini! Rukuuni na msujudu, na muabuduni Mola wenu Mlezi, na tendeni mema, ili mfanikiwe. Na fanyeni juhudi kwa ajili ya Mwenyezi Mungu kama inavyo stahiki jihadi yake. Yeye amekuteueni. Wala hakuweka juu yenu mambo mazito katika Dini. Nayo ni mila ya baba yenu Ibrahim. Yeye (Mwenyezi Mungu)

alikuiteni Waislamu tangu zamani, na katika hii (Qur'ani) pia, ili awe Mtume shahidi juu yenu, na nyinyi muwe mashahidi kwa watu. Basi shikeni Sala na toeni Zaka na shikamaneni na Mwenyezi Mungu. Yeye ndiye Mlinzi wenu, Mlinzi bora kabisa, na Msaidizi bora kabisa. (Qur'an 22: 77-78)

Na:

Na wenye kumt'ii Mwenyezi Mungu na Mtume, hao wa pamoja na wale alio waneemesha Mwenyezi Mungu miongoni mwa Manabii, na Masiddiqi, na Mashahidi, na Watu wema. Na uzuri ulioje kuwa pamoja na watu hao! (Qur'an 4: 69)

Na:

Amekuamrisheni Dini ile ile aliyo muusia Nuhu na tuliyo kufunulia wewe, na tuliyo wausia Ibrahim na Musa na Issa (Yesu), kwamba shikeni Dini wala msifarikiane kwayo. Ni magumu kwa washirikina hayo unayo waitia. Mwenyezi Mungu humteua kwake amtakaye, na humwongoa kwake aelekeaye. Na hawakufarikiana ila baada ya kuwajia ilimu kwa sababu ya husuda iliyo kuwa baina yao. Na lau kuwa haikwisha tangulia kauli kutoka kwa Mola wako Mlezi ya kuakhirisha mpaka muda maalumu, basi bila ya shaka palingeli hukumiwa baina yao. Na hakika walio rithishwa Kitabu baada yao wanakitilia shaka inayo wahangaisha. (Qur'an 42: 13-14)

Na:

Bila ya shaka Dini mbele ya Mwenyezi Mungu ni Uislamu. Na walio pewa Kitabu hawakukhitalifiana ila baada ya kuwajia ujuzi, kwa sababu ya uhasidi ulio kuwa baina yao. Na anaye zikataa Ishara za Mwenyezi Mungu basi hakika Mwenyezi Mungu ni Mwepesi wa kuhisabu. Na pindi wakikuhoji, basi sema: Mimi nimeusalimisha uso wangu kumwelekea Mwenyezi Mungu, na kadhaalika walio nifuata. Na waambie walio pewa Kitabu na wasio na kisomo: Je! Mmesilimu? Wakisilimu basi wameongoka. Na wakikengeuka basi juu yako ni kufikisha ujumbe tu. Na Mwenyezi

Mungu ni Mwenye kuwaona waja wake. Hakika wanao zikataa Ishara za Mwenyezi Mungu, na wakawauwa Manabii pasipo haki, na wakawauwa watu waamrisha Haki wabashirie adhabu kali. Hao ndio ambao vitendo vyao vimeharibika duniani na Akhera. Nao hawatapata wa kuwanusuru. Huwaoni wale walio pewa sehemu ya Kitabu? Wanaitwa kukiendea Kitabu cha Mwenyezi Mungu ili kiwahukumu baina yao; kisha baadhi yao wanageuka wanakikataa. Hayo ni kwa sababu walisema: Hautatugusa Moto isipo kuwa kwa siku chache tu. Na yakawadanganya katika dini yao yale ambayo wenyewe waliyo kuwa wakiyazua. Basi itakuwaje tutakapo wakusanya Siku ambayo haina shaka kuja kwake? Na kila nafsi italipwa kama ilivyo chuma, bila ya kudhulumywa. (Qur'an 3: 19-25)

Na:

Lakini makundi yakakhitalifana wao kwa wao. Basi ole wao hao walio kufuru kwa kuhudhuria Siku iliyo kuu! Watasikia na wataona vizuri vilioje Siku watakayo tufikia! Lakini madhaalimu sasa wamo katika upotofu ulio dhaahiri. Na waonye siku ya majuto itapo katwa amri. Nao wamo katika ghafla, wala hawaamini. Hakika Sisi tutairithi ardhi na walio juu yake. Na kwetu watarejeshwa. (Qur'an 19: 37-40)

Na:

Na nini kitakacho kujuulisha Siku ya Malipo ni siku gani? Tena nini kitakacho kujuulisha Siku ya Malipo ni siku gani? Siku ambayo nafsi haitakuwa na madaraka yoyote juu ya nafsi; na amri yote siku hiyo ni ya Mwenyezi Mungu tu. (Qur'an 82: 17-19)

Na:

Sema: Ewe Mwenyezi Mungu uliye miliki ufalme wote! Wewe humpa ufalme umtakaye, na humwondolea ufalme umtakaye, na humtukuzwa umtakaye, na humuangusha umtakaye. Kheri yote iko mikononi mwako. Hakika Wewe ni Muweza wa kila kitu. Wewe huingiza usiku katika mchana, na huuingiza mchana katika usiku.

Na humtoa hai kutokana na maiti, na humtoa maiti kutokana na aliye hai. Na unamruzuku umtakaye bila ya hisabu. (Qur'an 3: 26-27)

Na:

Kwa jina la Mwenyezi Mungu Mwingi wa Rehema Mwenye Kurehemu.

Sema: Yeye Mwenyezi Mungu ni wa pekee. Mwenyezi Mungu Mkusudiwa. Hakuzaa wala hakuzaliwa Wala hana anaye fanana naye hata mmoja. (Qur'an 112: 1-4)

Na:

Kwa jina la Mwenyezi Mungu Mwingi wa Rehema Mwenye Kurehemu.

Sifa njema zote ni za Mwenyezi Mungu, Mola Mlezi wa viumbe vyote; Mwingi wa Rehema Mwenye Kurehemu; Mwenye kumiliki siku ya malipo. Wewe tu tunakuabudu, na wewe tu tunakuomba msaada. Tuongoe njia iliyonyooka. Njia ya ulio waneemesha, siyo ya walio kasirikiwa, wala walio potea. (Qur'an 1: 1-7)

Amin

Na pale Mwenyezi Mungu atakapo sema: Ewe Issa bin Maryamu! Ati wewe uliwaambia watu: Nifanyeni mimi na mama yangu kuwa ni miungu badala ya Mwenyezi Mungu? (Na Issa) atasema: Subhanaka, Wewe umetakasika! Hainifalii mimi kusema ambayo si haki yangu. Ikiwa nilisema basi bila ya shaka umekwisha yajua. Wewe unayajua yaliyo ndani ya nafsi yangu, lakini mimi siyajui yaliyo katika nafsi yako. Hakika Wewe ndiye Mjuzi mkubwa wa yaliyo fichikana. Sikuwaambia lolote ila uliyo niamrisha, nayo ni: Muabuduni Mwenyezi Mungu, Mola wangu Mlezi na Mola wenu Mlezi. Na mimi nilikuwa shahidi juu yao nilipo kuwa nao. Na ulipo nifisha ukawa Wewe ndiye Muangalizi juu yao. Na Wewe ni shahidi juu ya kila kitu.

(Qur'an 5:116-117)

Kitabu hichi ‘**Yesu katika Qur’an**’ kimeandaliwa kwa wanaomuamini Yesu lakini hawatambui hadhi kubwa na mapenzi Waislamu waliokuwanayo juu ya Yesu na Mama yake Mariamu, Salama na baraka za Allah ziwafikie; hadhi na mapenzi yanayotokana na mafundisho ya Qur’an.

Kitabu hichi kinafafanua aya mbalimbali za Qur’an zinazozungumzia juu ya Yesu na Mariamu - Salama na baraka za Allah ziwafikie. Kitabu hichi ni mlango wa kumi na moja wa kitabu kikubwa zaidi cha Kingereza kilicho andikwa na waadishi hawahawa kinachoitwa *Jesus, Prophet of Islam*.

Islamic Information Center
Sultan Qaboos Grand Mosque
Muscat, Sultanate of Oman
Website: www.iicomman.om